

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ТУКАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
«ТЕЛӘНЧЕ ТАМАК АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ»
МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕ СОВЕТЫ**

КАРАР

«12» октябрь 2022 ел

№23/2

Тукай муниципаль районы Теләнче Тамак авыл жирлеге территорииясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру турында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы, «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузэтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законнар, Казан районара табигатьне саклау прокуратурының 2022 елның 1 июлендәге 02-06-2022/9 номерлы протесты Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Теләнче Тамак авыл жирлеге Уставы нигезендә Теләнче Тамак авыл жирлеге муниципаль берәмлеке Советы

КАРАР БИРДЕ:

1. Тукай муниципаль районы Теләнче Тамак авыл жирлеге территорииясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турында нигезләмәне расларга (бирелә).
2. Әлеге каарны авыл жирлегенең мәгълүмат стендларында урнаштырып, халыкка игълан итәргә.
3. Әлеге каарны Татарстан Республикасы рәсми хокукий мәгълүмат порталында (pravo.tatarstan.ru) һәм Тукай муниципаль районының рәсми сайтында (tukay.tatarstan.ru) урнаштырырга.
4. Әлеге каар үтәлешен контрольдә тотуны Теләнче Тамак авыл жирлеге Советының законлылык һәм хокук тәртибе буенча дайми комиссиясенә йөкләргә.

Муниципаль берәмлек Башлыгы,
Совет Рәисе

Р.Ш. Нәҗметдинов

Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Теләнче Тамак авыл жирлеге Советының 2022 елның «12» октябрендәге 23/2 номерлы каарына күшымта

**Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы
Теләнче Тамак авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль
контроль турында нигезләмә**

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Элеге нигезләмә Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Теләнче Тамак авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне (алга таба – төзекләндерү өлкәсендә контроль) гамәлгә ашыру тәртибен билгели.

1.2. Төзекләндерү өлкәсендә контроль предметы булып юридик затларның, шәхси эшмәкәрләрнең, гражданнарның (алга таба – контрольдәге затлар) Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Теләнче Тамак авыл жирлегенең төзекләндерү кагыйдәләрен (алга таба – Төзекләндерү кагыйдәләре), инвалидлар очен социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктурасы объектларыннан һәм қурсәтелә торган хезмәтләрдән файдалану мөмкинлеге таләпләрен (алга таба – мәжбүри таләпләр) утәве тора.

1.3. Төзекләндерү өлкәсендә контроль Теләнче Тамак авыл жирлеге Башкарма комитеты (алга таба – Башкарма комитет, жирлек) тарафыннан башкарыла.

1.4. Башкарма комитетның төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазифаи затлары булып жирлек башлыгы, шулай ук Башкарма комитет секретаре (алга таба – контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазифаи затлар) тора. Курсәтелгән Башкарма комитет вазифаи затларының вазифаи бурычларына аларның вазифаи инструкциясе нигезендә төзекләндерү өлкәсендә контроль буенча вәкаләтләрне гамәлгә ашыру керә.

Төзекләндерү өлкәсендә контрольне тормышка ашырырга вәкаләтле вазифаи затлар «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон һәм башка федераль законнар нигезендә хокукларга, бурычларга һәм җаваплылыкка ия.

1.5. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне тормышка ашыру, профилактик чарапарны, контроль чарапарны оештыру һәм үткәрүгә бәйле мөнәсәбәтләргә карата «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезләмәләре кулланыла.

1.6. Башкарма комитет тубәндәгеләрне үз эченә алган Төзекләндерү кагыйдәләренең үтәлешен контрольдә тота:

- 1) чиктәш территорияләрне карап тоту буенча мәжбүри таләпләр;
- 2) төзекләндерү элементларын һәм объектларын карап тоту буенча мәжбүри таләпләр, шул исәптән таләпләр:
 - азмобильле халык төркемнәренең мәгариф, сәламәтлек саклау, мәдәният, физик культура һәм спорт, халыкка социаль хезмәт курсәтү объектларына ирекле керә алуына комачауламый торган коймалар урнаштыру буенча;
 - торак булмаган биналарның, корылмаларның, башка биналарның, төзелмәләрнең, корылмаларның фасадларын, шулай ук төзекләндерүнен башка элементларын һәм жәмәгать урыннарын карап тоту буенча;
 - инженерлык корылмаларын эксплуатацияләү очен кирәклө мәгълүматны үз эченә алган маҳсус билгеләрне, язмаларны карап тоту буенча;

- жир эшләрен башкаруга Татарстан Республикасы норматив хокукий актлары һәм Төзекләндерү ҡагыйдәләре, муниципаль норматив хокукий актлар белән билгеләнгән жир эшләрен башкару тәртибе нигезендә бирелгән рөхсәт нигезендә жир эшләрен гамәлгә ашыру буенча;

- биналарга һәм аларның керу урыннарына ирекле үтеп йөрү юлларын, шулай ук ишегалларына ирекле керүне тәэмин итү, жәяулеләр куркынычсызылығын һәм, инвалидларны һәм башка азмобильле халық төркемнәрен кертеп, жир эшләрен башкару чорына куркынычсызылыкны тәэмин итү;

- транспорт чараларын урнаштыру Төзекләндерү ҡагыйдәләре белән чикләнгән газонда яисә башка яшелләндерелгән яисә рекреацион территориядә транспорт чараларын урнаштыруга юл куймау турында, шулай ук транспорт чараларын эксплуатацияләү, хезмәт күрсәтү яки ремонтлау вакытында, йәк ташыганда яисә төзелеш мәйданчыкларыннан чыкканда (тент булмау яки капланмау аркасында) гомуми файдалану территорияләрен транспорт чаралары белән пычратуга юл куймау турында;

3) ышкы чорда жирлек территориясен жыештыру буенча мәжбүри таләпләр, шул исәптән биналарны, корылмаларны кардан, боз катламыннан һәм боз сөнгеләреннән чистарту буенча чаралар үткәрүне контролльдә тотуны кертеп;

4) жәйге чорда жирлек территориясен жыештыру буенча мәжбүри таләпләр, шул исәптән карантиндагы, агулы һәм чуп үләннәрен ачыклау, аларга каршы көрәш, аларның чыганакларын табу, бетерү буенча мәжбүри таләпләрне кертеп;

5) махсус янғынга каршы режим вакытында өстәмә мәжбүри янғын куркынычсызылығы таләпләре;

6) гомуми файдаланудагы территорияләрдә жир асты коммуникацияләрен сузу, үзгәртеп кору, ремонтлау һәм карап тоту буенча мәжбүри таләпләр;

7) яшел утыртмаларны утырту, саклау һәм карап тоту буенча мәжбүри таләпләр, шул исәптән кисү билеты һәм (яки) агачларны һәм куакларны күчереп утырту рөхсәтне нигезендә агачлар һәм куаклар бетерү (кисеп ату), күчереп утырту буенча мәжбүри таләпләр, әгәр мондый документлар (кисү билеты, күчереп утырту рөхсәт) Төзекләндерү ҡагыйдәләре белән билгеләнгән очракларда бирелергә тиеш булса;

8) каты коммуналь калдыкларны туплау өчен мәжбүри таләпләр;

9) хайваннары йөртү буенча мәжбүри таләпләр һәм гомуми файдаланудагы территорияләрдә һәм Төзекләндерү ҡагыйдәләрендә каралган башка территорияләрдә авыл хужалығы хайваннарын һәм кошларын көтү рөхсәт итмеләү турында таләпләр.

Башкарма комитет контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфай затлар тарафыннан аларның компетенциясе чикләрендә бирелгән таләпләрне бозуны бетерү турында күрсәтмәләрнән үтәлешен контролльдә tota.

1.7. Әлеге Нигезләмәдә төзекләндерү элементлары дигэндә декоратив, техник, планлаштыру, конструктив җайлланмалар, яшелләндерү элементлары, төрле жиназлау һәм бизәү төрләре, шул исәптән биналар, төзелмәләр, корылмалар, кече архитектура формалары, капитал булмаган стационар булмаган төзелмәләр һәм корылмалар, мәгълүмати щитлар һәм территорияне төзекләндерүнен состав өлешләре буларак кулланыла торган күрсәткечләр аңлашыла.

Әлеге Нигезләмәдә төзекләндерү объектлары дигэндә төзекләндерү буенча эшчәнлек алыш барыла торган төрле функциональ юнәлештәге территорияләр аңлашыла, шул исәптән:

1) планлаштыру структурасы элементлары (зоналар (массивлар), районнар (шул исәптән торак районнар, микрорайоннар, кварталлар, сәнәгать районнары), гражданнарның бакчачылык, яшелчәчелек коммерциясез ширкәтләрен урнаштыру территорияләре);

2) урам-юл чeltәre элементлары (аллеялар, бульварлар, магистральләр, тыкрыклар, мәйданнар, юллар, проспектлар, разъездлар, төшү юллары, трактлар, тупиклар, урамнар, шоссе);

3) ишегалды территорияләре;

4) балалар һәм спорт мәйданчыклары;

5) хайваннарны йөртү өчен мәйданчыклар;

6) парковкалар (парковка урыннары);

7) парклар, скверлар, башка яшел зоналар;

8) техник һәм санитар саклау зоналары;

Әлеге Нигезләмәдә койма җайланмалары дигәндә капкалар, ян капкалар, шлагбаумнар, шул исәптән автоматик һәм декоратив коймалар аңлашила.

1.8. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне тормышка ашырганда бәяләү һәм хавеф белән идарә итү системасы кулланылмый.

2. Закон белән сакланган кыйммәтләргә заар (зыян) куркынычын профилактикалау

2.1. Башкарма комитет төзекләндерү өлкәсендә, шул исәптән профилактик чарапар үткәру юлы белән, контрольне гамәлгә ашыра.

2.2. Башкарма комитет тарафыннан профилактик чарапар контрольдәге затларның мәжбүри таләпләрне намуслы үтәвен стимуллаштыру, мәжбүри таләпләрне бозуга һәм (яки) закон белән саклана торган кыйммәтләргә заар китеүгә китеүче шартларны, сәбәпләрне һәм факторларны бетерү, контрольдәге затларга мәжбүри таләпләрне, аларны үтәү ысууларын житкерү максатында башкарыла.

2.3. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне тормышка ашырганда, заар (зыян) китеү куркынычын киметүгә юнәлдерелгән профилактик чарапар үткәру контролъ чаралар үткәругә карата ёстенлекле булып тора.

2.4. Профилактик чарапар Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән тәртиптә расланган закон белән сакланган кыйммәтләргә заар (зыян) китеү куркынычларын профилактикалау программысы нигезендә гамәлгә ашырыла, шулай ук заар китеү куркынычларын профилактикалау программында караган профилактик чарапар да үткәрелергә мөмкин.

Профилактик чарапар үткәргәндә контрольдәге объектларның закон белән сакланган кыйммәтләргә заар (зыян) китеүгә ачыктан-ачык куркыныч тудыруы яки шундый заар (зыян) китерелгәне билгеләнсә, төзекләндерү өлкәсендә контрольне тормышка ашырырга вәкаләтле вазыйфаи зат, контролъ чаралар үткәру турында карап кабул итү өчен, бу хактагы мәгълүматны кичекмәстән жирлек башлыгына жибәрә.

2.5. Башкарма комитет төзекләндерү өлкәсендә контрольне тормышка ашырганда, профилактик чарапарның түбәндәгә төрләре үткәрелергә мөмкин:

1) мәгълүмат бирү;

2) консультация бирү;

2.6. Мәгълүмат бирү Башкарма комитет тарафыннан «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә Тукай муниципаль районның рәсми сайтында (жирлек бүлеге) (алга таба – районның рәсми сайты) контролъ эшчәнлегенә багышланган махсус бүлектә (махсус бүлеккә керү район рәсм сайтының махсус баш (төп) битеннән башкарылырга тиеш), массакүләм мәгълүмат чарапарында, контролъдәге затларның шәхси кабинетлары аша дәүләт мәгълүмат системаларында (алар булганда) мәжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча тиешле белешмәләрне урнаштыру юлы белән һәм башка формаларда гамәлгә ашырыла.

Башкарма комитет районның рәсми сайтындағы контролъ эшчәнлегенә багышланган махсус бүлектә «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контролъ турында» 2020елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 46 статьясы 3 өлешендә караган белешмәләрне урнаштырырга һәм актуаль хәлдә тотарга тиеш.

Башкарма комитет шулай ук гражданнар жыелышларында һәм конференцияләрендә контролъ объектларына қуела торган мәжбүри таләпләр турында халыкка хәбәр итәргә хокуклы.

2.6. Контрольдәге затларга консультация бирү контролъне тормышка ашырырга вәкаләтле вазыйфаи зат тарафыннан телефон аша, видео-конференц-элемтә аша, шәхси кабул итүдә яки профилактик чарапар, контролъ чаралар үткәргәндә башкарыла һәм 15 минуттан артмаска тиеш.

Гражданнары шәхси кабул итү жирлек башлыгы һәм (яки) контролъне тормышка ашырырга вәкаләтле вазыйфаи зат тарафыннан үткәрелә. Кабул итү урыны, кабул итү өчен

билгеләнгән көннәр һәм сәгатьләр түрында мәгълүмат районның рәсми сайтында контролъ эшчәнлеккә багышланган махсус бүлектә урнаштырыла.

Консультация бирү түбәндәге сораулар буенча телдән яки язма формада башкарыла:

1) төзекләндеру өлкәсендә контролъне оештыру һәм тормышка ашыру;

2) әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән контролъ чараларны гамәлгә ашыру тәртибе;

3) контролъне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфай затларның гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять бирү тәртибе;

4) мәжбүри таләпләрне үз эченә алган норматив хокукий актлар (аларның аерым нигезләмәләре) түрында мәгълүмат алу, аларның үтәлешен бәяләү контролъ чаралар кысаларында Башкарма комитет тарафыннан башкарыла.

Контрольдәге затларга телдән консультация бирү шулай ук гражданнар жыельшларында һәм конференцияләрендә башкарылырга мөмкин.

2.7. Язма формада консультация бирү контролъне тормышка ашырырга вәкаләтле вазыйфай зат тарафыннан түбәндәге очракларда башкарыла:

1) контролъдәге зат консультация сораулары буенча язма җавап бирү түрында язма запрос биргән;

2) консультация вакытында куелган сорауларга телдән җавап биреп булмый;

3) бирелгән сорауларга җавап ёстәмә мәгълүмат сорауны таләп итә.

Консультация биргәндә, контролъне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфай зат Россия Федерациясе законнары нигезендә мәгълүматның конфиденциальлеген сакларга тиеш.

Консультация барышында конкрет контролъ чарасын, контролъне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфай затларның, башка контролъ чарада катнашучыларның каарларын һәм (яки) гамәлләрен бәяләүне, шулай ук тикшеру чарасы қысаларында үткәрелгән экспертиза, сынаулар нәтиҗәләрен үз эченә алган мәгълүмат бирелә алмый.

Контрольне тормышка ашырырга вәкаләтле вазыйфай затка консультация барышында билгеле булган мәгълүмат Башкарма комитет тарафыннан контролъдәге затны мәжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча бәяләү максатларында куллана алмый.

Контрольне тормышка ашырырга вәкаләтле вазыйфай затлар тарафыннан консультацияләрне исәпкә алу журналы алып барыла.

Башкарма комитетка контролъдәге затлардан һәм аларның вәкилләреннән бертөрле биш һәм аннан күбрәк мөрәжәгать килгән очракта, консультация бирү Башкарма комитетның рәсми сайтындағы контролъ эшчәнлеккә багышланган махсус бүлектә жирлек башлыгы яки контролъне тормышка ашырырга вәкаләтле зат имзалаған язма аңлатманы урнаштыру юлы белән башкарыла.

3. Контроль чараларны һәм контролъ гамәлләрне тормышка ашыру

3.1. Төзекләндеру өлкәсендә контролъне тормышка ашырганда Башкарма комитет тарафыннан әлеге чаралар қысаларында контролъ чараларның һәм контролъ гамәлләрен түбәндәге төрләре үткәрелеген мөмкин:

1) инспекция визиты (мәжбүри таләпләр нигезендә контролъдәге затның (аның филиаллары, вәкилләкләре, аерым структур бүлекчәләре) урнашу (эшчәнлеген башкару) урынында булырга тиешле документларны карау, сораштыру, таләп иту аша), язма аңлатмалар, инструменталь тикшерү алу;

2) рейд каравы (карау, сораштыру, язма аңлатмалар алу, документлар таләп иту, инструменталь тикшерү, сынау, экспертиза аша);

3) документар тикшерү (язма аңлатмалар алу, документлар таләп иту, экспертиза аша);

4) күчмә тикшерү (карау, сораштыру, язма аңлатмалар алу, документлар таләп иту, инструменталь тикшерү, сынау, экспертиза аша);

5) мәжбүри таләпләрне үтәлешен күзәтү (төзекләндеру өлкәсендә контролъ объектлары түрында белешмәләр жыю һәм анализлау, шул исәптән ведомствоара мәгълүмати элементе барышында керә торган мәгълүматлар аша, мәжбүри таләпләрне үтәү қысаларында контролъдәге затлар тарафыннан тапшырыла, шулай ук дәүләт һәм муниципаль мәгълүмат системаларындағы мәгълүматлар, «Интернет» чөлтәреннән мәгълүматлар, шулай ук автомат

режимда эшләүче, фото һәм кино төшерү, видеоязма функцияләренә ия булган хокук бозуларны теркәүнен техник чараларын файдаланып алынган белешмәләр);

6) күчмә тикшерү (карау, инструменталь тикшерү (videоязма куллану белән), сынау, экспертиза).

3.2. Мәжбүри таләпләрнен үтәлешен күзәту һәм күчмә тикшерү Башкарма комитет тарафыннан контролльдәге затлар белән үзара бәйләнешсез үткәрелә.

3.3. Элеге Нигезләмәнең 3.1 пункты 1 - 4 пунктчаларында күрсәтелгән контроль чаралар планнан тыш чаралар рәвешендә үткәрелә.

Планнан тыш контроль чаралар прокуратура органнары белән килештерелгәннән соң гына үткәрелергә мөмкин.

3.4. Контрольдәге затлар белән үзара бәйләнештә үткәрелә торган контроль чараларны үткәру өчен нигез булып тора:

1) Башкарма комитетта гражданнар һәм оешмалар мөрәҗәгатьләре (гаризалары), дәүләт хакимиите органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, массакуләм мәгълүмат чараларыннан мәгълүмат кергәндә, закон белән саклана торган кыйммәтләргә заар (зыян) китерү хакында яки заар (зыян) китерү куркынычы турында мәгълүматлар булу, шулай ук контроль чараларны, шул исәптән башка контролльдәге затларга карата уздырылучы контроль чараларны да кертеп, мондый мәгълүматлар алу;

2) конкрет контролльдәге затларга карата тикирү чаралары үткәру турында Россия Федерациясе Президентының йөкләмәсе, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең йөкләмәсе;

3) прокуратура органнарына кергән материаллар һәм мөрәҗәгатьләр буенча законнарың үтәлешенә, кеше һәм граждан хокукларының һәм ирекләренең үтәлешенә күзәтчелек итү кысаларында контроль чара үткәру турында прокурор таләбе;

4) ачыklанган мәжбүри таләпләрне бозуны бетерү турында күрсәтмәне үтәү срогы чыкса - контролльдәге зат тарафыннан үзенә тапшырылган күрсәтмәдә караплан документлар һәм белешмәләр тапшырылмаган яисә тапшырылган документлар һәм белешмәләр нигезендә мәжбүри таләпләрне бозуны бетерү турында күрсәтмәне үтәлеше турында нәтиҗә ясап булмый торган очракларда.

3.5. Контрольдәге зат белән үзара бәйләнештә үткәрелә торган контроль чаралар Башкарма комитетның контроль чарасын үткәру турында күрсәтмәсе нигезендә үткәрелә.

3.6. Закон белән сакланган кыйммәтләргә заар (зыян) китерү турында яки заар (зыян) китерү куркынычы турында белешмәләр нигезендә тикшерү чарасы үткәру хакында Башкарма комитет карапы кабул ителгән очракта, мондый күрсәтмә төзекләндерү өлкәсендә контрольне тормышка ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затның контролль чара үткәру турында нигезләнгән күрсәтмәсе нигезендә кабул ителә.

3.7. Контрольдәге затлар белән үзара бәйләнештән башка уздырыла торган контроль чаралар, жирлек башлыгы йөкләмәсе нигезендә, Башкарма комитетның эш планнарындагы йөкләмә, шул исәптән «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контролль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән очракларда контролльне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан үткәрелә.

3.8. Гражданнарга, юридик затларга һәм шәхси эшмәкәрләргә карата контролль чаралары «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контролль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законт нигезендә контролльне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан үткәрелә.

3.9. Башкарма комитет төзекләндерү өлкәсендә контролльне оештырганда башка органнардан яисә әлеге органнарың ведомство буйсынуындагы, бу документлар һәм белешмәләр булган оешмалардан документларны һәм (яки) белешмәләрне ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында, шул исәптән электрон формада ала. Күрсәтелгән документларның һәм (яки) белешмәләрнең исемлеге, аларны тапшыру тәртибе һәм сроклары Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2016 елның 19 апрелендәге 724-р күрсәтмәсе белән расланган дәүләт контроле (кузәтчелеге) органнары, муниципаль контролль органнары тарафыннан башка дәүләт органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан яисә әлеге органнарың ведомство буйсынуындагы, бу документлар һәм белешмәләр булган оешмалардан тикшерүләр оештырганда һәм үткәргәндә сорала торган һәм алына торган документлар һәм

(яки) мәгълұматлар исемлеге, шулай ук Россия Федерациисе Хөкүмәтенен «Дәүләт контролен (кузәтчелеген), муниципаль контрольне гамәлгә ашыру қысаларында ведомствоара мәгълұмати хезмәттәшлек түрінде» 2021 елның 6 мартаңдагы 338 номерлы қарапы белән расланган Ведомствоара мәгълұмати хезмәттәшлек қысаларында контроль (кузәтчелек) органнары тарафынан башка органнардан яисә әлеге органнарның ведомство буйсынуындағы, бу документлар һәм белешмәләр булган оешмалардан дәүләт контроле (кузәтчелеге) төрләрен, муниципаль контроль төрләрен оештырганда һәм тормышка ашырганда алына торған документлар һәм (яки) белешмәләр бириу кагыйдәләре белән билгеләнгән.

3.10. Контрольдәге затлар булган шәхси эшмәкәр, граждан Башкарма комитетка контроль чара үткәргендә катнаша алмау түрінде мәгълұмат бирергә хокуклы очракка (шуна бәйле рәвештә контроль қараны уздыру Башкарма комитет тарафынан шәхси эшмәкәрнен, гражданның Башкарма комитетка әлеге мөрәжәгате өчен сәбәп булган хәлләрне бетерү өчен ки्रәkle срокка күчерелә (ләкин 20 көннән дә артық түгел) бер үк вакытта түбәндәге шарттарны үтәү керә:

1) контролльдәге затның яисә аның вәкиленен булмавы төзекләндерү өлкәсендә контролльне тормышка ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затның контроль чара үткәргендә мәжбүри таләпләрне үтәвен бәяләүгә комачауламый, контролльдәге затка контроль қарасын үткәрү түрінде тиешенчә хәбәр ителгән очракта;

2) закон белән сакланған кыйммәтләргә түрүдән-туры яки фактик зарап (зыян) китерү куркынычы билгеләренен булмавы;

3) контроль чара үткәргендә контролльдәге зат булмавының нигезле сәбәпләре (контрольдәге затның авыруы, аның командировкасы h.b.) бар.

3.11. Күчмә тикшерүне үткәрү вакыты 10 эш көннән артып китә алмый.

Кече эшмәкәрлекнен бер субъектына карата күчмә тикшерүне уздыру барышында үзара бәйләнешнен гомуми срокы кече предприятие өчен 50 сәгатьтән һәм микропредприятие өчен 15 сәгатьтән артмаска тиеш.

Россия Федерациясенен берничә субъекты территориясендә үз эшчәнлеген башкаручы оешмага карата күчмә тикшерүне үткәрү срокы оешманың һәр филиалы, вәкиллеге, аерым структур бүлекчәсе яки житештерү объекты буенча аерым билгеләнә.

3.12. Контроль қараларны тормышка ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затлар һәм контроль гамәлләр қылуга жәлеп ителгән затлар тарафынан мәжбүри таләпләрне үтәүне (бозуны) исbatлау өчен тикшерү қараларын үткәрүнен барлық очракларында контроль қараларын үткәрүгә вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафынан үткәрелә торған фотографияләр, аудио - һәм видеоязмалар, геодезик һәм картометрик үлчәүләр кулланылырга мөмкин. Фотога төшерү, аудио һәм видеоязма үткәрү, геодезик һәм картометрик үлчәүләр һәм әлеге максатларда файдаланылған техник қаралар түрінде мәгълұмат контроль қарасы нәтижәләре буенча төзелә торған актта һәм контроль чара қысаларында үткәрелә торған тикшерү нәтижәләре буенча төзелә торған беркетмәдә ҹагылдырыла.

3.13. Контроль қараның нәтижәләренә контролльдәге зат тарафынан мәжбүри таләпләрне үтәүне бәяләү, мәжбүри таләпләрне бозуны кисетү һәм (яки) тұктату өчен шарттар тудыру, бозылған хәлне торғызу, вәкаләтле органнарга яки вазыйфаи затларга жаваплылық тарту түрінде мәсьәләне қарастырылу өчен мәгълұмат жибәрү һәм (яки) Башкарма комитет тарафынан «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль түрінде» 2020 елның 31 июнендәге 248-ФЗ номерлы өзгөрдөнүү законның 90 статьясы 2 өлешендә қаралған қараларны куллану керә.

3.14. Контрольдәге зат белән үзара бәйләнешне күздә тотучы контроль қараны үткәргеннән соң, контроль чара акты төзелә. Мондай қараны үткәрү нәтижәләре буенча мәжбүри таләпләрне бозу ачыкланған очракта, актта нинди мәжбүри таләпнен бозылуы, нинди норматив хокукый акт һәм аның структур берәмлелеге тарафынан билгеләнүе күрсәтелә. Контроль чара тәмамланғанчы ачыкланған бозу очраклары бетерелсә, актта аны бетерү факты күрсәтелә. Мәжбүри таләпләрне бозуның дәлиле булған документлар, башка материаллар актка теркәлергә тиеш. Контроль қаралар үткәргендә тутырылған тикшерү кәгазыләре актка теркәлә.

Актны рәсмиләштерү контоль чараны уздыру урынында мондый чара тәмамланган көнне башкарыла, әгәр актны рәсмиләштерүнен башка тәртибе Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнмәгән булса.

Үткәреү прокуратура органнары тарафыннан килештерелгән контролль чара акты, аны рәсмиләштергәннән соң, Контроль (кузәтчелек) чараларының бердәм реестры аша прокуратура органнарына жибәрелә.

3.15. Контроль чаралар турында мәгълүмат Контроль (кузәтчелек) чараларының бердәм реестрында урнаштырыла.

3.16. Контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан башкарыла торган гамәлләр һәм кабул ителә торган каарлар турында хәбәр итү Контроль (кузәтчелек) чараларының бердәм реестрында әлеге гамәлләр һәм каарлар турында белешмәләр урнаштыру, шулай ук дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәту һәм дәүләт һәм муниципаль функцияләрне электрон формада башкару өчен кулланыла торган мәгълүмат системаларының мәгълүмати-технологик хезмәттәшлеген тәэммин итә торган инфраструктура ярдәмендә, шул исәптән «Дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнен (функцияләрнен) бердәм порталы» федераль дәүләт мәгълүмат системасы (алга таба – дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнен бердәм порталы) һәм (яки) дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнен төбәк порталы) аша аларны контролльдәге затларга житкерү юлы белән гамәлгә ашырыла.

Эшмәкәрлек эшчәнлеген гамәлгә ашырмый торган контролльдәге зат булып торучы гражданга контролльне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан башкарыла торган гамәлләр һәм кабул ителә торган каарлар турында документларны кәгазьдә жибәрү юлы белән, аның Башкарма комитет адресына кәгазьдә документлар алу зарурлығы турында хәбәрнамәне жибәрү яисә Башкарма комитетның контролльдәге затның электрон почта адресы турында белешмәләре булмау һәм документларны дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнен бердәм порталы аша электрон рәвештә жибәрә алмау очрагында (әгәр шәхеснең Бердәм идентификация һәм аутентификация системасында хисап язмасы булмаса яки ул Бердәм идентификация һәм аутентификация системасында теркәлү процедурасын тәмамламаса) хәбәр ителә. Күрсәтелгән граждан Башкарма комитетка документларны кәгазьдә жибәрергә хокуклы.

2023 елның 31 декабренә кадәр контролльдәге затларга контролльне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан башкарыла торган гамәлләр һәм кабул ителә торган каарлар турында хәбәр итү, контролльдәге затка документлар һәм белешмәләр жибәрү, контролльдәге затка электрон формада хәбәр итә алмаган очракта яки контролльдәге зат соравы буенча, почта элементтәсеннән файдаланып, шул исәптән кәгазьдә дә гамәлгә ашырыла ала.

3.17. Контроль чараны үткәргендә мәжбүри таләпләрне бозулар булмаган очракта, бу турида белешмәләр Контроль (кузәтчелек) чараларының бердәм реестрына кертелә. Контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи зат мәжбүри таләпләрне үтәү буенча тәкъдимнәр бирергә, закон белән саклана торган кыйммәтләргә зарар (зыян) китерү куркынычларын кисәтүгә юнәлдерелгән башка чаралар үткәрергә хокуклы.

3.18. Контроль чара үткәргендә контролльдәге зат тарафыннан мәжбүри таләпләрне бозулар ачыкланган очракта, Башкарма комитет (контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи зат) Россия Федерациясе законнарында каралган вәкаләтләр чикләрендә тиеш:

1) контролль чара актын рәсмиләштергәннән соң контролльдәге затка, бетерү срокларын күрсәтеп, ачыкланган бозуларны бетерү турында һәм (яки) закон белән саклана торган кыйммәтләргә зарар (зыян) буенча чаралар үткәрү турында күрсәтмә бирергә;

2) закон белән саклана торган кыйммәтләргә зарар (зыян) китерүне булдырмау яки аның китерелүен туктату һәм гражданнарга, оешмаларга закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү куркынычы булу турында һәм контролль чараны үткәргендә төзекләндерү өлкәсендә контролль объектына ия булган һәм (яки) аннан файдаланучы гражданың, оешманың эшчәнлеге туридан-туры закон белән саклана торган кыйммәтләргә зарар (зыян) китерү куркынычы яисә мондый зыян китерү (зыян) китерү ачыкланган очракта, аны булдырмау ысууллары турында теләсә нинди мәгълүмат алу ысулы белән хәбәр итү буенча кичекмәстән Россия Федерациясе законнарында каралган чараларны күрергә;

3) контролль чара барышында жинаять яки административ хокук бозу билгеләрен ачыklаганда, тиешле мәгълүматны үз компетенциясе нигезендә дәүләт органына жибәрергә

яисә, тиешле вәкаләтләр булганда, гаепле затларны законда билгеләнгән жаваплылыкка тарту буенча чаралар күрергә;

4) ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуны бетерүне контролльдә тоту, мәжбүри таләпләрне бозуларны кисэтү, закон белән саклана торган кыйммәтләргә мөмкин булган зарар (зыян) китерүне булдырмау, күрсәтмәне билгеләнгән срокта үтәмәгәндә, аның үтәлешен тәэмин итү буенча, күрсәтмәне мәжбүри үтәү турында таләп белән судка мөрәҗәгать иткәнчегә кадәр, чаралар күрергә, әгәр мондый чара законнарда каралган булса;

5) мәжбүри таләпләрне үтәү буенча тәкъдимнәр бирү, закон белән саклана торган кыйммәтләргә зарар (зыян) китерү куркынычларын кисэтүгә юнәлдерелгән башка чаралар уздыру турында мәсьәләне каарата.

3.19. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда контрольне гамәлгә ашыручы вазыйфаи затлар билгеләнгән тәртиптә башкарма хакимиятнең федераль органнары һәм аларның территориаль органнары, Татарстан Республикасы башкарма хакимиите органнары, жирле үзидарә органнары, хокук саклау органнары, оешмалар һәм гражданнар белән үзара бәйләнештә тора.

Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыру кысаларында контроль чара үткәрү барышында Россия Федерациясе законнарында административ һәм башка жаваплылык каралган закон таләпләрен бозулар ачыкланган очракта, контроль чара актында ачыкланган бозу билгеләренең булуы турында мәгълүмат күрсәтелә. Контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затлар әлеге актынң күчермәсен, тиешле жаваплылыкка тарту өчен, вәкаләтле хакимият органына жибәрәләр.

3.20. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда шикаятыләр бирүнен судка кадәр тәртибе кулланылмый.

4. Төзекләндерү өлкәсендә контрольнең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан зурлыклары

4.1. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыруның нәтиҗәлелеген һәм эфектлылыгын бәяләү «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020елның 31 июлендәге 248-ФЗ Федераль законның 30 статьясы нигезендә башкарыла.

4.2. Контроль төренең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан зурлыклары, төзекләндерү өлкәсендә контроль өчен индикатив күрсәткечләр жирлек Советы тарафыннан раслана.

Төзекләндерү өлкәсендә
муниципаль контроль турында
нигезләмәгә 1 нче күшүмтә

**Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда, мәжбүри
таләпләрне бозу күркынычы индикаторлары исемлеге**

Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда, мәжбүри таләпләрне бозу күркынычы индикаторлары булып торалар:

1. Жирлекнең төзекләндерү кагыйдәләрен бозу билгеләрен ачыклау.
2. Инвалилар өчен социаль, инженерлық һәм транспорт инфраструктуралары һәм күрсәтелә торган хезмәтләрнең мөмкинлеген тәэммин итүгэ федераль законнар һәм Россия Федерациясенең башка норматив хокукий актлары, Россия Федерациясе субъектлары законнары һәм башка норматив хокукий актлары белән билгеләнгән мәжбүри таләпләрне бозу билгеләрен ачыклау.
3. Дәүләт хакимияте органнарыннан, жирле үзиðарә органнарыннан, юридик затлардан, ижтимагый берләшмәләрдән, шәхси эшмәкәрләрдән, гражданнардан, массакуләм мәгълүмат чараларыннан закон белән саклана торган кыйммәтләргә мәжбүри таләпләрне бозу һәм (яки) зарар (зыян) китерү күркынычын турында таныкларга мөмкин булган гамәлләр (гамәл кылмау) хакында белешмәләр керү.
4. Мәжбүри таләпләрне бозу очракларын бетерү турында контроль чара нәтижәләре буенча бирелгән күрсәтмәнен билгеләнгән срокта утәлеше турында мәгълүматның булмавы.

Төзекләндерү өлкәсендә
муниципаль контроль турында
нигезләмәгә 2 нче күшүмтә

**Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль өлкәсендәгө төп күрсәткечләр һәм
аларның максатчан зурлыклары, индикатив күрсәткечләр**

1. Төзекләндерү өлкәсендә контрольнең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан зурлыклары:

Төп күрсәткечләр	Максатчан зурлыклар (%)
Мәжбүри таләпләрне бозу очраклары саныннан бетерелгән мәжбүри таләпләрне бозулар өлеше	70 - 80
Контроль органы һәм (яки) аның вазыйфаи затлары гамәлләренә (гамәл кылмавына) контроль чаralар үткәргендә кергән шикаятыләрнең гомуми саныннан нигезле шикаятыләр өлеше	0
Контроль чаralар нәтиҗәләре буенча кабул ителгән каарларның суд тарафыннан юкка чыгарылган өлеше, каарларны гомуми саныннан	0

2. Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль өлкәсендәгө индикатив күрсәткечләр:

- 1) муниципаль контроль органнарына мәжбүри таләпләрне бозу турында гражданнар һәм оешмалардан кергән мөрәжәгатьләр саны (3);
- 2) муниципаль контроль органы тарафыннан үткәрелгән планнан тыш контроль чаralар саны (3);
- 3) муниципаль контроль органы тарафыннан планнан тыш контроль чараны уздыруны килештерү турында прокуратура органнары кабул иткән каарлар саны (3);
- 4) муниципаль контроль органы тарафыннан ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозу очраклары (3);
- 5) мәжбүри таләпләрне бозу очраклары бетерелү саны (3);
- 6) контроль чарага карата кабул ителгән каршылыklar саны (0);
- 7) мәжбүри таләпләрне бозуны бетерү турында муниципаль контроль органы биргән күрсәтмәләр саны (3).